

YENİLENEBİLİR ENERJİ YATIRIMLARINDA KÜRESEL EĞİLİMLER 2020 RAPORU ÖZETİ

Temiz enerjinin fosil yakıtlardan elde edilen enerjiden daha iyi olduğunu söylemek yeni bir şey değil. Yeni olan, yenilenebilir enerjiyi Covid-19 ekonomik toparlanma planlarının merkezine koyarak temiz kalkınmayı hızlandırmak için dünyanın eşsiz bir fırsata sahip olmasıdır. Yenilenebilir Enerji Yatırımında Küresel Eğilimler 2020 adlı bu yeni rapor, yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapılmasının üretim kapasite artışına katkıda bulunmasının yanında hükümetlerin Paris Anlaşması kapsamında daha güçlü iklim eylemi gerçekleştirmesine yardımcı olacağını da ortaya koyuyor.

Rapor, büyük hidroelektrik santraller hariç eklenen yenilenebilir enerji kapasitesinin 2019'da 184 gigawatt (GW)lık artışla rekor bir seviyede büyüdüğünü gösteriyor. Bu 2018'de eklenen yenilenebilir enerji kapasitesinden 20GW veya %12'lik daha fazladır. Bununla birlikte 2019'da yatırım 2018'e göre 282,2 milyar dolarla yalnızca %1 daha yüksek gerçekleşti. Bu arada, teknolojideki gelişmeler, ölçek ekonomileri, açık artırmalarla oluşan güçlü rekabet ve enerji tasarrufu sayesinde rüzgâr ve güneş enerjisi için toplam elektrik maliyeti düşmeye devam ediyor. 2019'un ikinci yarısında yeni fotovoltaik güneş santrallerinin elektrik maliyetleri, on yıl öncesine göre %83 daha düşük olarak gerçekleşti.

Büyük hidroelektrik santraller hariç yenilenebilir enerjiler 2019'da dünya elektriğinin tahmini %13,4'ünü, 2018'de %12,4 ve 2010'da ise sadece %6,1'ini üretti.

Rüzgâr ve güneş enerjisi gibi yenilenebilir kaynaklar, elektrik üretimi için yeni inşa edilen kapasitenin neredeyse %80'ini oluşturuyor. Yatırımcılar ve piyasalar, yenilenebilir enerjilerin güvenilirlikleri ve rekabet edebilirlikleri konusunda ikna olmuş durumda.

Güneş enerjisine yapılan kapasite yatırımı 2019'da%3 düşüşle 131,1 milyar dolara gerilerken, rüzgârda %6 artışla 138,2 milyar dolara yükseldi. Böylece 2010'dan beri ilk kez rüzgâr enerjisi güneş enerjisini geçmiş oldu. Düşen sermaye maliyetleri ve Çin'in PV pazarındaki artan yavaşlama, buna sebep oldu.

Küresel offshore rüzgar finansmanı geçen yıl% 19 artışla 29,9 milyar \$ 'a ulaştı. Kara rüzgârına yapılan yatırım %2 artışla 108,3 milyar dolara yükseldi. Bu tüm zamanların en yüksek rakamıdır.

Gelişmekte olan ülkelerdeki yenilenebilir enerji kapasitesi yatırımı, 2018'deki 152,7 milyar dolardan yalnızca küçük bir düşüşle 2019'da 152,2 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Gelişmekte olan ülkelerdeki yatırımlar küresel toplamın %54'ünü oluşturarak üst üste beşinci yılda gelişmiş ekonomilerden daha fazla oldu. Çin ve Hindistan hariç gelişmekte olan pazarlarda kapasite yatırımı geçen yıl %17 artışla 59,5 milyar \$ 'a ulaştı.

Gelişmiş ekonomilerde yeni yenilenebilir enerji kapasitesine yapılan yatırım 2019'da %2 artarak 130 milyar dolara ulaştı. ABD, İspanya, Hollanda ve Polonya'da harcamalarda keskin artışlar ve İngiltere, Almanya, Avustralya ve Belçika'da büyük düşüşler oldu.

Dünya çapında 87 hükümet tarafından resmi politikayla belirlenmiş olan yenilenebilir enerji 2030 hedefleri, önümüzdeki on yıl içinde rüzgâr, güneş ve diğer hidro olmayan yenilenebilir enerji teknolojilerinde tahmini 721 gigawatt'lık yeni kapasitenin inşası anlamına geliyor. Bu arada, enerjilerinin %100'ünü yenilenebilir kaynaklardan sağlama sözü veren RE100 grubuna katılan özel sektör şirketlerinin, 2030 yılına kadar şu anda tükettiklerine ek olarak, tahmini 210 terawatt-saat yeşil elektrik satın almaları gerekecek. Bu, tahmini olarak 105 gigawatt'lık yeni rüzgâr ve güneş santrallerinin yapımına yol açabilir. RE100'ün önde gelen üyeleri arasında, tümü yenilenebilir enerji satın alma anlaşmaları imzalayan Apple, Facebook ve Microsoft'un yanı sıra Japonya, Birleşik Krallık ve Hindistan gibi farklı ülkelerden çok çeşitli şirketler bulunmaktadır. Liste, gelir bakımından dünyanın en büyük 100 şirketinden 19'unu içeriyor. Birlikte ele alındığında, hükümetler ve şirketler tarafından verilen bu taahhütler 826 GW yeni kapasite anlamına gelecektir. Bu, önümüzdeki 10 yıl boyunca küresel olarak yaklaşık 1 trilyon dolarlık veya yılda ortalama 100 milyar dolarlık bir yatırımı gerektirebilir. 2030 hedefleri, daha önce yapılanlara kıyasla düşüktür. Bununla birlikte, bu taahhütler, Paris Anlaşması uyarınca küresel sıcaklıkları 2 santigrat derecenin altına düşürme hedefine ulaşmak için çok yetersizdir. Ayrıca, bu taahhütler 2,7 trilyon dolar yatırımla yaklaşık 1,213 GW yeni kapasite artışı sağlamış olan son on yılın çok gerisinde kalıyor. Bu durum ekonomik toparlanma paketleriyle giderilebilir. Bir sonraki on yılda önceki on yılda yapılan yatırımı yapmak, eskisinden çok daha fazla temiz enerji kapasitesi sağlayacaktır. Fosil yakıt sektöründe Covid-19 nedeniyle yaşanan çöküş, bu dönemde gösterdiği esneklik ve dirençle, temiz enerjinin akıllı bir yatırım olduğunu açıkça ortaya koydu.

Hükümetler hedef belirleme konusunda güneş enerjisini diğer hidro olmayan yenilenebilir enerji teknolojilerden çok daha öncelikli olarak ele almaktalar. Bu durum, üç ülkenin (Çin, Hindistan ve Almanya), iddialı güneş enerjisi hedeflerini karşılamak için 2030 veya daha erken bir tarihe kadar sırasıyla 70GW, 68GW ve 48GW daha ilave kapasite eklemeleri gerçeğini yansıtıyor. İngiltere, Hindistan ve Almanya'nın açık deniz rüzgâr hedeflerine ulaşmak için sırasıyla, 32GW, 30GW ve 17GW'lik ilave kapasite artışı yapmaları gerekecek. Buna ek olarak, hükümetlerin 2030 yılına kadar irili ufaklı 488 gigawatt hidroelektrik kapasitesi kurmak için resmi hedefleri var. 50 megavatın üzerinde büyük hidroelektrik barajlar bu raporun ana kapsamı dışındadır. Raporda daha küçük hidroelektrik projeleri yer alıyor, ancak resmi hükümet hedeflerinde genellikle küçük ve büyük hidroelektrik ayrımı yapılmıyor.

RE100, buzdağının görünen kısmı, çünkü diğer birçok şirket %100'den daha düşük bir oran için hedefler koymuş veya gerçek bir hedef yok ama aktif olarak yenilenebilir payını artırmak istemektedir.

Gelişmiş ekonomilerin kapasite artış hedefi, 2030 hükümetler tarafından belirtilen yeni hidro dışı yenilenebilir enerji kapasite hedefinin beşte ikisinden (297GW) biraz fazlasını oluşturuyor. En kalabalık iki gelişmekte olan ekonominin yani Çin ve Hindistan'ın 206GW ve geri kalan gelişmekte olan ülkeler için ise 219GW kapasite artışına dair hedefleri var.

Hükümetler, fosil yakıt endüstrilerinin toparlanmasını sübvans etmek yerine temiz enerjiyi Covid-19 ekonomik toparlanmasının merkezine yerleştirmek için sürekli düşen

maliyetleriyle yenilenebilir enerjiye yönelirlerse, temiz enerjiye ve sağlıklı bir doğal dünyaya doğru büyük bir adım atabilirler. Bu nihayetinde küresel pandemilere karşı en iyi sigorta poliçesidir.

Yenilenebilir enerjilerin teşviki, Koronavirüs krizinden sonra ekonominin toparlanması için güçlü bir motor işlevi görebilir ve bu durum yeni iş imkanları yaratabilir. Aynı zamanda, yenilenebilir kaynaklar hava kalitesini iyileştirerek halk sağlığını korur. Koronavirüs süreci, ekonomik teşvik paketleri çerçevesinde yenilenebilir enerjiyi teşvik ederek, gelecekteki refah, sağlık ve iklim korumasına yatırım yapma fırsatı sunmaktadır.

Pandeminin doğrudan ekonomik etkileri kısa vadede şiddetli olacak, ancak on yıl ilerledikçe muhtemelen azalacaktır. Pandemi süreci anlaşılır bir şekilde hükümetlerin dikkatini iklimden ve karbondan arındırma önceliklerinden uzaklaştırdı ve Kasım 2020'de Glasgow'da yapılacak olan COP26 2021'e ertelendi. Özel sektörde birçok temiz enerji yatırım anlaşması katılımcıları bir araya getirmenin zorlukları nedeniyle normalden daha uzun sürecek. Ve bazı şirketler 2020 boyunca uzun vadeli sürdürülebilirlik yerine finansal hayatta kalmaya odaklanacak. Bununla birlikte, koronavirüs salgınının enerji geçişi üzerinde daha kalıcı bir etkisi de olabilir. Örneğin, sağlık ve solunum sorunlarına odaklanma ve vatandaşların daha temiz hava deneyimi.

2015'teki Paris Anlaşması'nın bir parçası olarak ülkeler, artışı 1,5 derecede tutmak amacıyla bu yüzyılda küresel sıcaklık artışını 2 santigrat derecenin çok altında tutmak gibi ortak bir hedef üzerinde anlaştılar. BloombergNEF'in 2019 Yeni Enerji Görünümü'ndeki temel durum senaryosuna göre, artışı 2 derece ile sınırlamak bile 2030 yılına kadar 2.836 GW'lık yeni hidro-dışı yenilenebilir enerji kapasitesinin brüt olarak eklenmesini gerektirecektir. Göreceli maliyetlerin evrimi dikkate alındığında, bunun için on yıl içinde tahmini 3,1 trilyon dolar maliyetle 1,646 GW güneş, 1,156 GW rüzgâr ve 34 GW diğer hidro olmayan yenilenebilir kaynaklardan oluşması gerekecektir.

En son UNEP Emisyon Açığı Raporuna göre, 2030 yılına kadar küresel emisyonlarla ilgili yapılacaklar dikkate alındığında Paris Anlaşması için Ulusal Olarak Belirlenmiş katkılarda ifade edilenler ve bilimsel verilere göre yapılması gerekenler ile ülkelerin mevcut hedefleri arasında büyük bir uçurum olduğu görülmektedir

Tecrit dönemi hükümetler üzerinde kirlenici elektrik santrallerini ve ulaşım yöntemlerini aşamalı olarak kaldırmaları için daha güçlü bir baskıya yol açabilir. Buna ek olarak, mali krizden sonra 2009'da olduğu gibi hükümetlerin ekonomik toparlanmayı hızlandırmak için teşvik programları kullanması muhtemeldir. Bu programlar, "bir taşla iki kuş vurmaya" sağlayabilir. Örneğin yenilenebilir enerjileri şebekeye bağlamak için elektrik iletim hatları inşa ederek veya elektrikli araçlar için şarj ağlarını genişleterek hem ekonomik aktiviteyi hem de karbondan arındırmayı artırabilir. Diğer bir seçenek ise destek fonlarının sağlanmasına 'yeşil koşulluluğu' dahil etmek olabilir. Ancak, fırsatın kaçırılma riski vardır.